

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim, 29.12.2025

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu 12'nci maddesinde Türk vatandaşlığının kazanılmasında istisnai haller düzenlemiştir. Bu madde; "Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla Cumhurbaşkanı kararı ile aşağıda belirtilen yabancılar Türk vatandaşlığını kazanabilirler. a) Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunan kişiler. b) (Ek: 28/7/2016-6735/27 md.) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca ikamet izni alanlar ile Turkuaz Kart sahibi yabancılar ve bunların yabancı eşi, kendisinin ve eşinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocuğu. c) Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler. d) Göçmen olarak kabul edilen kişiler.", şeklinde düzenlenmiştir.

İlgili yönetmeliğin 20'nci maddesi ise; "Aşağıdaki şartlardan herhangi birini sağlayan yabancı, Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında Cumhurbaşkanı kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir: a) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında sabit sermaye yatırımı gerçekleştirdiği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tespit edilen. b) En az 400.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarındaki kat mülkiyeti veya kat irtifakı kurulmuş ya da üzerinde yapı bulunan arsa vasıflı taşınmazı tapu kayıtlarına üç yıl satılmaması şerhi koyulmak şartıyla satın aldığı veya kat mülkiyeti ya da kat irtifakı kurulmuş, en az 400.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarı peşin olarak yatırılan ve tapu siciline üç yıl süreyle devir ve terkinin yapılmayacağı taahhüdü şerh edilmek şartıyla noterde düzenlenmiş sözleşme ile taşınmazın satışının vaat edildiği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tespit edilen. c) En az 50 kişilik istihdam oluşturduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen. ç) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında mevduatı üç yıl tutma şartıyla Türkiye'de faaliyet gösteren bankalara yatırdığı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tespit edilen. d) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında Devlet borçlanma araçlarını üç yıl tutmak şartıyla satın aldığı Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilen. e) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında gayrimenkul yatırım fonu katılma payı veya girişim sermayesi yatırım

TBMM

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

fonu katılma payını en az üç yıl elinde tutma şartıyla satın aldığı Sermaye Piyasası Kurulunca tespit edilen. f) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz tutarında katkı payını, kapsamı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenen fonlarda tutma ve üç yıl sistemde kalma şartıyla bireysel emeklilik sistemine yatırdığı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tespit edilen.”, şeklinde düzenlenmiştir.

Bu çerçevede 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe görüşmeleri kapsamında Plan Bütçe Komisyonundaki sunumunda Sayın Bakan; “3/6/2023 tarihinden önce 238.697 Suriyeli istisnai vatandaş olmuş; 134.388'i reşit, diğerleri çocuk. 4 Haziran, benim göreve geldiğim günden bu yana 2.147 Suriye uyrukluya istisnai vatandaşlık verilmiş, 1.044'ü reşit.”, şeklinde ifadelere yer vermiştir.

Bu bağlamda;

1. 5901 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin (a) bendi kapsamında ‘Türkiye’ye sanayi tesisi getirdiği veya ülkemize çeşitli alanlarda olağanüstü hizmeti geçtiği’ için kaç yabancıya vatandaşlık verilmiştir? Bu kişilerin uyruk tabiiyeti açısından dağılımı nasıldır?
2. İlgili bentte belirtilen ‘Türkiye’ye sanayi tesisi getirme ile bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel ve sanatsal alanlarda’ ne kadar olağanüstü hizmet getirisi sağlanmıştır? Söz konusu hizmetlerin sektörel dağılımı nasıldır? Ülke ekonomisine toplam katkısı ne kadardır?
3. Bahse konu kanunun (c) bendi “Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler”, şeklindedir. Bu bentle ifade edilen ‘zaruret hali’ nedir? Bu bent kapsamında kaç kişiye vatandaşlık verilmiştir ve söz konusu kişilerin uyruk tabiiyetleri nedir?
4. Görev sürecinizde ilgili kanunun 12'nci maddesinin (d) bendi kapsamında ‘göçmen’ olarak kabul edilen kişi sayısı kaç? Bu kişilerin uyruk tabiiyeti nedir? Söz konusu kişilerin kaç geri dönüş yapmıştır?
5. Suriye başta olmak üzere birçok ülkeden yasal ya da yasal olmayan yol ve yöntemlerle ülkemize geçiş yapan toplam göçmen sayısı kaçtır? Söz konusu kişilerin yol açtığı asayiş sorunlarının oranı nedir? Bu suçların türlerine göre dağılımı nasıldır? Bakanlığınızca göçmenlerin sınır dışı edilmesi veya geri dönüşlerinin sağlanması hususunda ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

TBMM